

Anna Szczęsna

"Multimedialne materiały dydaktyczne. Projektowanie i wykorzystywanie w edukacji techniczno-informatycznej", Eunika Baron-Polańczyk, Zielona Góra 2006 : [recenzja]

Problemy Profesjologii nr 1, 181-183

2008

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Anna Szczęsna

recenzja książki: **Eunika Baron-Polańczyk**, *Multimedialne materiały dydaktyczne. Projektowanie i wykorzystywanie w edukacji techniczno-informatycznej*, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2006.

W 2008 roku Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego wznawia druk książki „Multimedialne materiały dydaktyczne. Projektowanie i wykorzystywanie w edukacji techniczno-informatycznej” autorstwa Euniki Baron-Polańczyk. Jest to monografia licząca 269 stron tekstu, składająca się z kilku logicznie powiązanych ze sobą części w postaci: wstępu i wprowadzenia, czterech tematyczno-przedmiotowych rozdziałów oraz z zakończenia i bibliografii.

We *Wstępie* Autorka zasygnalizowała podstawowe przesłanki teoretyczne nawiązujące do uzasadnienia wyboru tematu pracy podkreślając przede wszystkim: konieczność edukacji techniczno-informatycznej obejmującej swoim zasięgiem całe społeczeństwo, ogromną rolę i miejsce multimedialnych materiałów dydaktycznych (MMD) pożytywanych jako niezbędny element do prawidłowej i efektywnej realizacji procesu kształcenia i wychowania w zreformowanej szkole, wymagania stawiane przed współczesnym nauczycielem w zakresie projektowania i wykorzystywania MMD. Z kolei *Wprowadzenie* zawiera szczegółowe wyjaśnienia terminologiczne dotyczące: projektowania, multimediiów oraz materiałów dydaktycznych. Tutaj również zaznaczono, że przyjęte teoretyczne przesłanki oparto na wstępnym założeniu, iż projektując i oceniając MMD należy brać pod uwagę dwa podstawowe obszary: inżynieryjno-techniczny i pedagogiczny z uwzględnieniem metodyki nauczania przedmiotowego. Stąd też konieczność, a zarazem i trudność zadania podjętego przez Autorkę, interdyscyplinarnego rozpatrywania nowoczesnych technologii informacyjnych oferujących MMD – dotyczy to zarówno procesu ich projektowania jak i wykorzystywania w edukacji.

W rozdziale pierwszym *Edukacja ogólnotechniczna – technika i informatyka w modelu kształcenia* Autorka w przejrzysty i uporządkowany sposób charakteryzuje edukację ogólnotechniczną określając miejsce i rolę techniki i informatyki w modelu kształcenia. Przedstawia przemiany w koncepcjach edukacji ogólnotechnicznej (poczynając od genezy nauczania zajęć politechnicznych a kończąc na reformie systemu oświaty w 1999 roku) oraz aktualny stan edukacji ogólnotechnicznej w Polsce, ze wskazaniem na współczesną koncepcję kształcenia w świetle celów i zadań stawianych edukacji ogólnotechnicznej i edukacji informatycznej w zreformowanej szkole.

Projektowaniu i wykorzystywaniu multimedialnych materiałów dydaktycznych w aspekcie inżynieryjno-technicznym poświęcony jest rozdział drugi. Autorka wnikliwie analizuje cel, miejsce i rolę projektowania w działalności technicznej człowieka ze szczególnym zwróceniem uwagi na zaspakajanie potrzeb w działaniach celowych człowieka, proces i przedmiot projektowania oraz podmiot projektowania – w tym koncepcyjne myślenie techniczne i kreację pomysłu. Charakteryzuje także multimedialne materiały prezentacyjne, jako najbardziej uniwersalną i pojemną formę produktów wielomedialnych, opisując ich podsta-

wowe cechy oraz zalecenia dotyczące tekstu, czcionek, barw, dźwięku i prowadzenia pokazu. Poruszone zagadnienia z zakresu współczesnych technologii internetowych podkreślają ich ogromną rolę ze względu na to, że stanowią one najprostszy i najtańszy sposób projektowania i wykorzystywania MMD.

W rozdziale trzecim Autorka koncentruje się na ważnych sprawach dotyczących *projektowania i wykorzystywania multimedialnych materiałów dydaktycznych w sferze etycznej, prawnej i społeczno-ekonomicznej*. Uwzględniając ideę wychowania wszechstronnego – która w swych celach, obok zapewnienia każdemu dziecku możliwie pełnego rozwoju intelektualnego, fizycznego i estetycznego, wymienia rozwój moralny – podkreśla znaczenie etyki w kontekście problemów rozwoju technologii informacyjnych. Omawia tutaj także prawne uwarunkowania ochrony własności intelektualnej oraz uwarunkowania społeczne i optymalizację kosztów projektowania i wykorzystywania multimedialnych materiałów dydaktycznych w edukacji. Na szczególną uwagę zasługują wskazane przez Autorkę związki między etyką a rozwojem technologii informacyjnej, wyraźne wyodrębnienie prawnych uwarunkowań dotyczących ochrony własności intelektualnej oraz sprawy kosztów projektowania materiałów dydaktycznych na rzecz edukacji.

Najbardziej obszerny oraz rozbudowany pod względem strukturalnym i merytorycznym rozdział czwarty traktuje o *projektowaniu i wykorzystywaniu multimedialnych materiałów dydaktycznych w aspekcie pedagogicznym*. W obszarze podmiotowym Autorka wyeksponowała takie istotne zagadnienia jak: 1) potrzeby edukacyjne uczniów – możliwości i oczekiwania uczących się: wspomaganie procesu nauczania-uczenia się multimediami w celu zwiększenia efektów wielostronnego rozwoju osobowości, psychologiczne podstawy uczenia się wspomaganego MMD, wymogi społeczeństwa informacyjnego i pokolenia Generacji Y oraz 2) wymagania stawiane nauczycielom: kompetencje zawodowe nauczycieli, standardy kompetencji informacyjnych w kontekście projektowania i wykorzystywania MMD. W tym ostatnim Autorka nakreśliła również koncepcję (opracowany na podstawie literatury przedmiotu autorski model) kompetencji informacyjnych w zakresie projektowania i wykorzystywania MMD. W obszarze przedmiotowym poruszano zagadnienia związane z wyposażeniem szkolnych pracowni komputerowych, gdzie prezentowane są projekty na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego, które z kolei warunkują wyposażanie szkół w nowoczesny sprzęt teleinformatyczny. Charakteryzowane są tutaj także standardy techniczne wyposażenia pracowni w komputery oraz standardy wyposażenia i obudowy medialnej szkół.

W wieloaspektowych rozważaniach nad procesem projektowania i wykorzystywania multimediiów w opracowaniu starano się zachować konwencję rozprawy naukowej – co w *Zakończeniu* zaznacza sama Autorka – przedstawiając różne poglądy i koncepcje propagowane przez ośrodki akademickie, które mają istotne znaczenie dla kształcenia wspomaganego MMD. Autorka tegoż opracowania ma świadomość wielu braków oraz zawężonego potraktowania niektórych problemów i podkreśla, że przedstawione zagadnienia stanowią zaledwie zarys tworzącej się teorii i praktyki nowoczesnej, dynamicznie rozwijającej się, technologii informacyjno-komunikacyjnej obejmującej MMD nowej generacji. Bardzo bogata *Bibliografia* (zajmująca 23 strony), w tym zestawione liczne pozycje własnych publikacji, niewątpliwie

może stanowić właściwy materiał dla zainteresowanych omawianą problematyką. Dlatego też Autorka pisze, że monografia traktująca o wieloimedialnych materiałach dydaktycznych adresowana jest dla tych wszystkich, których interesują aspekty procesu projektowania i wykorzystywania multimediiów w edukacji oraz stwierdza, iż przedstawiane zagadnienia mogą być przydatne nie tylko dla badaczy podjętej problematyki, ale i dla studentów (szczególnie kierunku Edukacja Techniczno-Informatyczna) oraz nauczycieli praktyków (nie tylko techniki i informatyki). Warto w tym miejscu jeszcze dodać, że zawarte w analizowanym opracowaniu zagadnienia, odnoszące się do projektowania i wykorzystywania MMD, stanowiły dla Autorki teoretyczną podstawę badań empirycznych o charakterze diagnostyczno-zależnościowym a uzyskane wyniki badań oraz próba ich interpretacji zostały już opublikowane (zob.: E. Baron-Polańczyk, *Multimedialne materiały dydaktyczne w edukacji techniczno-informatycznej w szkole podstawowej i gimnazjum. Raport z badań*, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2007).

Książka jest pozycją nader aktualną i cenną, rozpatrującą szeroko zagadnienia podstawowe, jak i aspekty poboczne, uzupełniające. Ma szerokiego odbiorcę. Jest bowiem godna polecenia przede wszystkim z uwagi na zawarte w niej wielostronne podejście do problematyki obejmującej proces projektowania i wykorzystywania multimedialnych materiałów dydaktycznych. Może stanowić ona nie tylko źródło wiedzy, ale i inspiracji do refleksji nad postulatami stawianymi edukacji przyszłości, potrzebami edukacyjnymi uczniów oraz wymaganiami stawianymi nauczycielom w zakresie kompetencji informacyjnych. Moim zdaniem może stać się przedmiotem ważkich dyskusji w gronach osób profesjonalnie lub nieprofesjonalnie zainteresowanych podjętą przez Eunikę Baron-Polańczyk problematyką. Pozycja „Multimedialne materiały dydaktyczne. Projektowanie i wykorzystywanie w edukacji techniczno-informatycznej” jest ze wszech miar godna polecenia.